ASPECTE ALE LIMBAJULUI RELIGIOS: DE LA NUME PROPRIU LA NUME COMUN

ROXANA LUPU
Şcoala Doctorală a Facultăţii de Litere, Universitatea din Bucureşti

1. ***Introducere***

În condiţiile unei evidente dinamici a limbii române, este recunoscut faptul că lexicul, în general, şi cel specializat, în particular, se află într-o continuă „mişcare”[1]. Chiar şi domenii care, la prima vedere, par închise, nepermiţând intruziuni, se înscriu în acest proces. Unul dintre aceste domenii este cel religios. Termenii care intră din lexicul religios în lexicul comun se încadrează în diferite clase morfologice:

- substantive (*agheasmă, altar, biserică, duhovnic, evanghelie, irod, iudă, înger, litanie, patrafir, patriarh, pomelnic, samaritean, tămâie*);
- adjective – în general provenite din participii (*aghesmuit, binecuvântat; sfânt*);
- verbe (*a aghesmui, a ajuna, a binecuvânta, a blogodori, a cădelniţa, a mântui, a tămâia*);
- interjecţii (*aleluia, amin, bogdaproste*).

Este evident că dintre categoriile menţionate cei mai mulţi termeni sunt distribuiţi în clasa numelui (termeni care denumesc obiecte şi realităţi ale vieţii şi activităţii religioase) şi în cea a verbului (termeni utilizaţi pentru descrierea acţiunilor specifice). Cea mai bine reprezentată în acest proces al „migrării” este totuşi clasa numelui. De la *predică* şi *proroc*, la *evanghelie*, *mir* sau *utrenie*, până la *călugăriţă* sau *tămâie*, numele religioase comune se îndepărtează într-o măsură mai mare sau mai mică de sensul lor originar, ceea ce presupune existenţa unor grade diferite de „comunizare”.

Pe de altă parte, nu numai substantive comune din limbajul religios intră în procesul determinologizării, ci chiar şi nume proprii. Vom urmări în continuare care este statutul în limbă al numelor proprii religioase sau biblice care au intrat în lexicul comun.

2. ***De la nume propriu religios la nume comun***

Substantivele proprii au anumite caracteristici care le deosebesc de numele comune. În termenii Gramaticii Academiei, numele proprii „denumesc obiecte pe care le identifică, individualizându-le în cadrul unei clase generale” (GALR 2005: 118). Din această cauză, numele proprii au un statut aparte. Numele proprii biblice, alături de alte nume proprii din diferite alte limbaje, cum ar fi cel politic, poartă amprenta notorietăţii, ceea ce face ca sensul să fie uşor de reperat, deoarece trimit la un referent iniţial, cunoscut vorbitorilor, individualizat prin anumite trăsături. Mihaela Miron-Fulea vorbeşte despre „existenţa unor grade diferite ale procesului de conversiune, criteriile de delimitare utilizate nefiind de natură exclusiv sintactică (absenţa sau prezenţa determinanţilor), ci, mai ales, de ordin pragmasemantic (interpretarea

[1] Vezi Bidu-Vrănceanu (2007).

BDD-V830 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:23 UTC)

implică sau nu referentul iniţial; caracterul particular ori general al proprietăţilor atribuite referentului)" (Miron-Fulea 2002a: 337).

În ceea ce priveşte procesul transformării numelui propriu în nume comun, autoarea citată, într-un alt studiu referitor la numele proprii metonimice, formulează o regulă care se aplică acestui tip de „comunizare": „ori de câte ori interpretarea unei construcţii necesită recursul la referentul iniţial al numelui propriu, nu poate fi invocată transformarea *propriu* > *comun*. În schimb, dacă purtătorul iniţial al numelui propriu nu intervine sub nici un aspect al său, în procesul interpretativ al construcţiei, aici suntem în prezenţa unei treceri din clasa numelor proprii în cea a numelor comune" (Miron-Fulea 2002b: 353). Pentru statutul numelor proprii din limbajul religios, suntem de părere că termenii, chiar şi cei care au intrat în dicţionarele explicative ca nume comune, sunt supuşi acţiunii unor „grade de comunizare" care diferă de la un termen la altul.

De-a lungul timpului au existat treceri de la o clasă de nume la alta, realizate prin diverse procedee stilistice şi/sau gramaticale. Cel mai cunoscut este cel al antonomazei care se marchează, în general, prin articulare. Procedeul sau transferul este numit în literatura de specialitate fie eponimie[1], fie, mai recent, deonomasticizare (Tomescu, 2008).

Elementele lexicale deonomastice înregistrate în cadrul lexicului religios românesc se încadrează în mai multe categorii. Este vorba, pe de o parte, de nume proprii (antroponime sau toponime) lexicalizate prin metaforizare sau antonomază de tipul: *Dumnezeu*, *Iordan*, *Irod*, *Iudă*, *Mesia*, *Vicleim*, *Dalila*, *Mamon (sau Mamona)*, *Nemrod*, pe de altă parte, de cuvintele derivate deonomastice care au ca bază sau radical un nume propriu biblic (antroponim, toponim, etnonim) la care se adaugă un afix lexical, de obicei un sufix în cazul numelor la care facem referire: *babilonie*, *onanie*, *samaritean*, *simonie*, *sodomie*, *solomonar*. O situaţie aparte este reprezentată de numele biblice care intră în structura unor expresii şi locuţiuni precum: *arca lui Noe*, *a trăi ca în sânul lui Avraam*, *de la Adam şi Eva*, *de când cu moş Adam*, *de la Adam Babadam*, *de la Ana la Caiafa*, *drumul Damascului*, *judecata lui Solomon*, *măgăriţa lui Balaam*, *Sodoma şi Gomora*, *turnul Babel*, *zidurile Ierihonului*.

În lucrarea de faţă ne ocupăm numai de acele nume proprii care s-au deonomasticizat şi sunt înregistrate în dicţionare ca nume comune şi a căror formă este identică sau asemănătoare cu forma de bază. Este vorba despre termenii: *caiafă*, *capernaum*, *dalilă*, *iordan*, *irod*, *iudă*, *vicleim*. În afara termenilor *capernaum* şi *dalilă*[2], toate celelalte lexeme sunt înregistrate în dicţionarele explicative ale limbii române ca nume comune provenite de la nume proprii.

2.1 Antroponime biblice în lexicul comun

Numele **caiafă**, substantiv feminin, are drept etimon numele propriu biblic, **Caiafa**, mai cunoscut prin intermediul expresiei *a trimite* (sau *a purta*, *a duce*) *de la Ana la Caiafa*. Termenul a pătruns în limbajul comun cu accepţia „persoană făţarnică, ipocrită". Această semnificaţie este pe deplin motivată, dacă avem în vedere caracterul personajului pe care îl desemnează termenul. Caiafa era marele preot, liderul spiritual suprem al poporului evreu în perioada condamnării lui Isus Hristos. Împreună cu ceilalţi preoţi şi cu alţi reprezentanţi ai

[1] Vezi articolul publicat pe internet al Dorinei Chiş, *O importantă resursă terminologică – numele proprii*, pe www.litere.uvt.ro/documente_pdf/articole/uniterm/uniterm3_2005/dchis.pdf (30.11.2009)

[2] Termenul *capernaum* apare în lucrarea Mioriţei Baciu Got, *Argoul românesc: expresivitate şi abatere de la normă*, care la rândul ei l-a preluat din lucrarea lui G. M. Dragoş, *Argot basarabean*. Cel de-al doilea termen, *dalilă*, este menţionat ca nume comun în *Dicţionarul de argou al limbii române*, alcătuit de George Volceanov.

BDD-V830 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:23 UTC)

poporului a organizat întregul complot al răstignirii. Referirea făcută în Biblie la acest personaj este semnificativă: „Atunci preoţii cei mai de seamă, cărturarii şi bătrânii norodului s-au strâns în curtea marelui preot care se numea Caiafa; şi s-au sfătuit împreună, cum să prindă pe Isus cu vicleşug, şi să-L omoare. Dar ziceau: «Nu în timpul praznicului, ca să nu se facă tulburare în norod» [...] L-au dus la marele preot Caiafa [...] Atunci marele preot şi-a rupt hainele şi a zis: «A hulit!»" (Matei 26: 3-5, 57, 65) (*Biblia* 2001: 955-958). Există o discrepanţă evidentă între sentimentele, planurile şi acţiunile preliminare arestării lui Hristos şi gestul ruperii hainelor din scena judecăţii (gest care era menit să trădeze suferinţa interioară), fapt care dovedeşte lipsa de sinceritate, falsitatea, ipocrizia marelui preot. În acest fel el devine prototipul omului făţarnic, nesincer, ipocrit, iar numele său se aplică oricărei persoane care manifestă un comportament asemănător.

În limbajul argotic, cuvântul este înregistrat ca polisemantic, pe lângă sensul deja cunoscut îmbogăţindu-se cu încă două sensuri: *caiafă*, *caiafe* s.f. 1. „(om) făţarnic/ipocrit" 2. „(intl.) informator" 3. „(intl.) hoţ cu vechime/cu experienţă" (*DALR*). Pentru ultimele două sensuri este precizată marca diastratică; sunt specifice limbajului argotic al lumii interlope. Accepţia „informator" este strâns legată de sensul iniţial, dacă luăm în considerare faptul că persoana care dă sau culege informaţii trebuie să manifeste un comportament ipocrit, nesincer faţă de cel în dezavantajul căruia acţionează. *Dicţionarul etimologic român* înregistrează încă un sens – „agent de poliţie" (*DER*), care se află în relaţie directă cu cel de „informator", asemenea termenului *iudă* (vezi infra).

Cel de-al treilea sens, „hoţ cu vechime/cu experienţă", specific şi el limbajului interlop, este total rupt de cel iniţial. Cu această accepţie este folosit şi de Eugen Barbu, „Hoţii se adunară. Erau cinci. Patru *caiafe* şi ucenicul" (Barbu, 1957: 51). Pentru o decodare corectă trebuie să ne întoarcem la personajul biblic, mai exact la funcţia deţinută de către acesta. Funcţia de mare preot presupunea experienţă, avea de-a face nu numai cu prezentul sau viitorul, ci şi cu trecutul persoanei care urma să o ocupe şi care se distingea considerabil faţă de cei care făceau parte din aceeaşi tagmă. Alegerea unui conducător în general se realizează ţinând cont de capacităţile şi experienţa pe care acesta le posedă.

În limbajul comun actual termenul este frecvent utilizat cu sensul consacrat, cel de „ipocrit, făţarnic": „(despre anumiţi scriitori) care ne propun să-l eliminăm pe Eminescu din cultură ca să băgăm în locul lui un neica-nimeni pe care nişte *caiafe* îl tot bagă în faţă ca să ne compromitem" (L.A.).

Numele propriu **Dalila** a pătruns în limba actuală, ca de altfel majoritatea numelor proprii biblice, prin fenomenul antonomazei, asociindu-se cu un sens negativ, „transformarea numelui propriu în nume comun funcţionând în genere ca o degradare, cu clare conotaţii peiorative. (De altfel, orice deformare a numelor are tendinţa de a intra în sfera depreciativă; se observă acest lucru şi în cazul derivatelor de la numele proprii.)" (Zafiu 2001: 60). Dalila a devenit, în urma istoriei biblice, prototipul femeii trădătoare, iar exemplele din presa actuală ilustrează foarte bine acest fapt. „S-a hotărât la congresul PC: „O *Dalila* blondă i-a supt puterea lui Băsescu-Samson" (Gardianul, 12 mai 2007) – unde termenul este pus în relaţie cu perechea lui biblică; „Marshave *Dalilele* astea!" (de walter la: 16/07/2007 15:10:27 http://www.cafeneaua.com).

În limbajul argotic termenul este un eufemism utilizat pentru evitarea unui cuvânt cu evidente conotaţii negative, depreciative: *dalilă*, *dalile* s.f. (eufem.) „prostituată". Datele furnizate despre personajul biblic permit o astfel de interpretare: „Samson a plecat la Gaza; acolo a văzut o curvă, şi a intrat la ea [...] După aceea, a iubit pe o femeie în valea Sorec. Ea se numea Dalila." (Judecători, 16: 1, 4) (*Biblia* 2001: 279). Aşadar, atribuirea acestui sens este pe

BDD-V830 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:23 UTC)

deplin motivată prin referire la episodul biblic evocat care, chiar dacă nu menţionează în mod direct statutul Dalilei, o înscrie pe această linie prin specificarea iniţială.

Un alt nume propriu biblic întâlnit atât în limbajul comun, cât şi în limbajul argotic, unde a intrat prin deonomasticizare, este **Iuda**, numele unuia dintre cei doisprezece apostoli, cel care l-a trădat pe Isus Hristos. Numele lui ajunge să fie sinonim cu trădarea, iar Iuda devine prototipul trădătorului, care nu mai are nicio legătură cu trădarea din episodul biblic. Astfel poate fi întâlnit în cadrul oricărui tip de limbaj, de la cel politic la cel sportiv şi până la cel argotic, interlop: „*Iudele* de pe scena istoriei" (A., 4 mai 2002); Patronul Gigi Becali: „'Michele' e *un Iuda*"(E.z., 4 septembrie 2007), „Eroul Remeş, târât în scandal de *un Iuda*" (G., 17 octombrie 2007), „BOR şi *iudele*" (Z., 26 aprilie 2006).

Termenul a pătruns în limbă pe filieră slavă (din numele propriu *Ijuda*). *Dicţionarul explicativ* încadrează numele comun în clasa substantivelor feminine, probabil din cauza desinenţei care este specifică, în limba română, pentru substantivele de acest gen. În limba vorbită, după cum reiese din exemple, există oscilaţii între folosirea formei de feminin şi cea de masculin. În limbajul presei cotidiene este preferat genul masculin, *un Iuda*, mai ales pentru singular, unde diferenţa este evidentă. La plural termenul apare fără determinant. În ceea ce priveşte ortografierea numelui, în presă este preferată varianta cu majusculă, nelipsind însă ortografierea cu literă mică, ambele evidenţiate în exemplele citate. Atât scrierea cu minusculă, cât şi folosirea articolului indefinit arată trecerea în clasa numelor comune cu pierderea trăsăturilor onomastice.

În limbajul argotic, face parte din lexicul lumii interlope, este un termen învechit şi desemnează un alt tip de trădători: *iudă, iude* s.f. (intl., înv.) „vardist, poliţist" (DALR). Slujba unui poliţist implică prin definiţie acţiunea de denunţare a infractorilor, altfel spus, trădarea faptelor lor în faţa organelor competente, fapt care explică această lărgire de sens.

Unul dintre sensurile noi (şi controversate) înregistrate de noul dicţionar explicativ, *DEXI*, este cel actualizat în registrul regional „vânt puternic care îi trădează pe vânători"[1]. Sensul apare şi în *DA* şi în *DER*, iar Theodor Hristea îl consideră o variantă apărută prin intermediul etimologiei populare pentru regionalismul *iugă* „vânt de sud" (Hristea 1965: 665-666).

Numele conducătorului iudeu, **Irod**, care în vremea naşterii lui Isus Hristos a ordonat uciderea pruncilor în dorinţa de a scăpa de un potenţial rival are şi el o conotaţie negativă. Acesta a pătruns în limba română tot prin intermediul limbii slave (ca de altfel majoritatea termenilor religioşi), de data aceasta tot dintr-un nume comun, irodŭ, cu următoarele sensuri: „1. (La pl. art.) Veche dramă populară de origine creştină, reprezentând naşterea lui Cristos, pe care tineri costumaţi o joacă în perioada Crăciunului; vicleim. 2. Fiecare dintre colindătorii costumaţi care umblă cu vicleimul. ♦ Fig. (Ir.) Comedian, paiaţă; om cabotin" (*DEX*). De la domeniul religios, printr-o lărgire a sensului, substantivul capătă un sens figurat, ironic, care este foarte îndepărtat de sensul de bază. Singurul sem pe care îl mai păstrează este: „actor", „persoană care interpretează un rol".

În uzul actual este reînviat un nou sens apărut prin antonomază: „cruzime", „violenţă", „maliţiozitate". Exprimările din limba vorbită şi cele din presa scrisă de tipul: „fiecare cu Irodul ei" (este vorba despre parteneri cruzi şi brutali) (http://2smartcherries.blogspot.com), „să dezgropăm Irodul din noi" (*Timpul*, 23 ianuarie 2006) sau, şi mai evident, „Acum livezile

[1] Explicaţia pe care Al. Odobescu o dă acestui termen în *Pseudokinegetikos* este: „vânt foarte furios ce bate mai în acelaşi timp din mai multe părţi şi pe care vânătorii munteni l-au numit *iudă*, pentru că ducând mirosul de pe tot locul de la om la vânat, acesta îl ulmă, fuge şi se depărtează, astfel că toată osteneala vânătorului rămâne în van. […] acest vânt trădând pe vânător, a meritat foarte bine numirea de *iudă* sau *trădător*" (Odobescu 1990: 73).

BDD-V830 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:23 UTC)

sunt sugrumate din faşă, cu excavatorul; e un fel de «pruncucidere» în lumea vegetală comisă de «*irozi*» netrebnici ai timpului nostru." (*LS*., nr.7/2008), actualizează un sens nou „persoană caracterizată de cruzime". Avem a face şi în acest caz cu forme oscilante de scriere, fie cu majusculă, forma preferată, fie cu literă mică, variantă care întăreşte tendinţa de comunizare.

2.2. Toponime biblice în lexicul comun

Nu numai antroponimele biblice trec în limbajul comun, ci şi toponimele biblice. Termenul **capernaum** = „pungă cu bani" este încadrat de Mioriţa Baciu Got în categoria eufemismelor argotice care reprezintă substituiri de termeni şi prin care se creează cuvinte „închise" – după cum le numeşte autoarea. În general, în procesul de substituţie „cuvântul propriu e înlocuit de un alt cuvânt, cu sens diferit, dar care seamănă cu termenul omis prin construcţia sa fonetică" (Baciu Got 2006: 165). Nu este foarte clară legătura care se stabileşte între denumirea localităţii israeliene[1], din vremurile biblice, şi obiectul în care se păstrează banii. Un lucru este cert: avem de-a face cu o deonimizare, o deonomasticizare. Toponimul, numele propriu al cetăţii, devine nume comun şi intră în limbajul argotic, pierzând legătura cu lexicul religios. În cazul acestui termen avem a face cu o trecere de la lexicul specializat spre un alt tip de lexic, cu caracteristici specifice, lexicul argotic.

Dacă în limbajul religios numele râului în care a avut loc botezul lui Isus Hristos, **Iordan**, este sinonim cu numele sărbătorii de Bobotează (sărbătoarea care trimite la botezul lui Hristos), în limbajul comun termenul se deonomasticizează, devine nume comun şi intră în expresia *a umbla cu iordane* = a spune vorbe goale; a se ţine de lucruri neserioase, iar în limbajul argotic sensurile cu care este înregistrat punctează mai exact explicaţiile deja oferite – **iordan**, *iordane s.n.* 1. truc; 2. minciună – „Bă, ce tot vii la mine cu *iordane* de-astea" (www.123urban.ro). Este aceeaşi tendinţă spre desacralizare a termenilor religioşi observată şi în cazul altor nume biblice. Expresia este desprinsă, după părerea lui Ioan Adam, „din «A umbla cu Iordanul». Evident prioritatea în timp a avut-o cea religioasă, întrucât era legată de un ritual iniţiatic, ce-l repetă pe cel al lui Ioan Botezătorul (în ziua de 6 ianuarie a fiecărui an). Ca de atâtea ori, sacrul a glisat spre profan, şi oamenii au preferat să umble, de mai multe ori pe an, cu «iordane»"[2]. Cum numai în ziua de 6 ianuarie umblatul cu Iordanul avea un rost, în celelalte ocazii acţiunea era lipsită de conţinut, neserioasă. De aici sensul din vorbirea comună de „vorbe goale, lipsite de adevăr, minciuni".

Termenul **Iordan** devine bază derivativă pentru alte nume comune care sunt legate de obiceiurile ritualului amintit: iordăni, vb. (a stropi cu apă sfinţită, de Bobotează; este obicei religios şi totodată popular, care conform tradiţiei se ţinea cu mare fast la Curtea domnească); iordănit, s.n. (obicei popular ce constă în a stropi cu apă sfinţită); iordănitor (var. iordănaş), s.m. (persoană care stropeşte cu apă sfinţită) (*DER*).

Verbul corespunzător acestui toponim deonimizat, **a iordăni**, este întâlnit şi în limbajul argotic unde urmează sensul substantivului de la care provine: **iordăni**, *iordănesc v.t. (intl., înv.)* a minţi, a amăgi; a zăpăci.

Toponimul **Betleem**, locul naşterii lui Hristos, intră şi el în limbajul comun cu forma modificată Vicleim, Viclei – în anumite zone (confuzie între fonemele *b* şi *v* – cunoscută sub numele de betacism –, ceea ce duce la variante de tipul: Avraam – Abraam, Babilon – Vavilon), împrumutată din slavul **Vitleemŭ**. Sensul din dicţionar „Veche dramă populară de

[1] „În manuscrisele NT apare cel mai adesea *Kapharnaoum*, deşi în scrierile minuscule bazate pe Codex Alexandrinus este redat *Kapernaoum*. Este clar că forma originală este Kapharnaoum, fiind o transcriere directă a numelui semitic *k^{e}par nahûm*, «satul lui Naum»" (*Dicţionar biblic* 1995: 190).

[2] Ioan Adam 2007, apud Mircea Dinutz, 2008: 112 (www.pro-saeculum.ro/arhiva)

BDD-V830 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:23 UTC)

origine creştină reprezentând naşterea lui Cristos, jucată la ţară, în perioada Crăciunului, de către flăcăi costumaţi" trece de la lexicul ritualului creştin la limba comună păstrând numai unele componente semantice, legate de anumite seme din sensul de bază. Referirea la anumite personaje costumate permite această deviere de sens. Unul dintre irozi, irodul păpuşar, cel care reprezintă partea comică şi satirizează prin imitare moravurile societăţii, este „îmbrăcat mai deosebit decât ceilalţi, de obicei într-o mantie colorată aparte, cu un coif din hârtie, sabie agăţată la brâu, purta păr mare şi barbă (făcute din lână)" (www.sc8mh.scoli.edu.ro). Aceste elemente permit exprimări de genul „o nevastă gătită ca un vicleim" (Barbu 1957: 226) sau „I-ar fi părut cunună de vicleim, cununa/Purtată-n naltul frunţii..." (Anghel, *Visul sepiei*); pentru Alexandru Vlahuţă ceea ce se întâmplă în saloanele bogate „E-un vicleim ridicul, monoton din cale-afară" (Vlahuţă, *Linişte*) – unde se păstrează doar ideea de spectacol dramatic, de teatru, fără legătură cu sensul religios de bază. Deşi există o îndepărtare de sensul de bază al cuvântului, acesta nu are totuşi extinderea semantică de care se bucură ceilalţi termeni biblici.

3. *Concluzii*

Ca şi în cazul altor nume proprii devenite nume comune, şi în ceea ce priveşte numele proprii specifice lexicului religios există o tendinţă tot mai mare de îndepărtare faţă de referentul iniţial. Termenii se îndepărtează însă de referent în grade diferite. Pentru unii distanţa este mai mare sau totală (*capernaum*, *vicleim*), în timp ce alţii sunt mai uşor raportaţi la referentul iniţial (*dalilă*, *iudă*, *irod*, *caiafă*). La acest fapt contribuie şi gradul de cunoaştere a termenului respectiv, precum şi nivelul de cunoştinţe extralingvistice de care dispune vorbitorul.

Un alt fapt care atestă că există o gradare a „comunizării" îl reprezintă oscilaţiile între scrierea lor cu majusculă sau cu minusculă. Chiar dacă termenii analizaţi au fost înregistraţi în dicţionarele explicative ca nume comune, aceia care sunt mai uşor raportabili la referentul iniţial prezintă şi oscilaţii mai mari legate de grafie.

În ciuda aspectelor grafice sau a celor legate de adaptare, vocabularul limbii române este mai bogat prin intermediul acestei „migrări" a termenilor religioşi spre limba comună.

SURSE

Adevărul (A) www.adevarul.ro
Anghel, Dimitrie, 1966, *În grădină (poezii și proză)*, Bucureşti, Editura Tineretului.
Barbu, Eugen, 1957, *Groapa*, Bucureşti, Editura Eminescu.
Ciorănescu, Alexandru, 2002, *Dicţionarul etimologic al limbii române*, Bucureşti, Editura Saeculum I. O. (DER).
Dicţionarul explicativ al limbii române, 1998, Ediţia a II-a, Bucureşti, Univers Enciclopedic (DEX).
Evenimentul zilei (E.z.) www.evz.ro
Gândul (G.) www.gandul.info
Gardianul (Ga.) www.gardianul.ro
Literatură şi artă (L.A.) www.literaturasiarta.md
Lumea satului, LS. www.lumeasatului.ro
Timpul www.timpul.md
Vlahuţă, Alexandru, 1986, *Versuri și proză*, București, Editura Eminescu.
Volceanov, George, 2007, *Dicţionar de argou al limbii române*, Bucureşti, Editura Niculescu (DALR).
www.123urban.ro
www.2smartcherries.blogspot.com
www.cafeneaua.com
www.sc8mh.scoli.edu.ro
Ziua (Z.) www.ziua.ro

BDD-V830 © 2010 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:23 UTC)

BIBLIOGRAFIE

Adam, Ioan, 2007, *Povestea vorbelor. O istorie secretă a limbii române*, Piteşti, Editura Paralela 45.

Baciu Got, Mioriţa, 2006, *Argoul românesc: expresivitate şi abatere de la normă*, Bucureşti, Editura Corint.

Berg, I., 1968, *Dicţionar de cuvinte, expresii, citate celebre*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică.

Biblia sau Sfânta Scriptură a Vechiului şi Noului Testament, cu trimiteri, Societatea Biblică Interconfesională din Republica Moldova, 2001.

Bidu-Vrănceanu, Angela, 2007, *Lexicul specializat în mişcare. De la dicţionare la texte*, Editura Universităţii din Bucureşti.

Bidu-Vrănceanu, Angela, Cristina Călăraşu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaş, Gabriela Pană Dindelegan, 2005, *Dicţionar de ştiinţe ale limbii*, Bucureşti, Editura Nemira.

Coteanu, I., Angela Bidu-Vrănceanu, 1975, *Limba română contemporană*, vol. II, *Vocabularul*, Bucureşti, Editura didactică şi pedagogică.

Dicţionar biblic, 1995, Societatea Misionară Română, Oradea, Editura „Cartea Creştină".

Dinutz, Mircea, 2008, „Opiniile unui moralist – călător în ţara cuvintelor", în *Pro Saeculum*, nr. 4 (www.pro-saeculum.ro/arhiva)

Dragomirescu, Gh. N., 1995, *Dicţionarul figurilor de stil*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică.

Graur, Al., 1965, *Nume de persoane*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică.

Guţu Romalo, Valeria (coord.), 2005, *Gramatica limbii române, I, II*, Bucureşti, Editura Academiei Române.

Hristea, Theodor, 1965, în „Note etimologice şi lexicale", *Limba română*, XIV, nr. 6, p. 651-669.

Miron-Fulea, Mihaela, 2002a, „Numele proprii metaforice în limba română actuală", în Pană Dindelegan (coord.) 2002: 337−348.

Miron-Fulea, Mihaela, 2002b, „Numele proprii metonimice în limba română actuală", în Pană Dindelegan (coord.) 2002: 349−362.

Odobescu, A.I., 1990, *Pseudo-cynegeticos*, Bucureşti, Editura Albatros.

Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 2002, *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 2008, *Limba română: dinamica limbii, dinamica interpretării*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

Stoichiţoiu-Ichim, Adriana, 2006, *Creativitate lexicală în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti.

Stoichiţoiu-Ichim, Adriana, 2007, *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influenţe, creativitate*, Bucureşti, Editura Bic All.

Tomescu, Domniţa, 2008, „Derivarea deonomastică în limbajul politic românesc", în Pană Dindelegan (coord.) 2008: 701−706.

Religious Language Aspects: From Proper Name to Common Name

The article desires to follow the process through which a proper name is transformed into a common name, with the losses of onomastics features and the assuming of some lexical features specific to the common name. More precisely, we are interested into a certain category of proper names, those who are found in the religious language and we follow especially a stocktaking of the units which enters into this category, the process through which the biblical/religious names pervades the common language obtaining sometimes different meanings from the initial biblical/religious one and the method how it's actualized at the level of usage.

BDD-V830 © 2010 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.143 (2026-11-19 07:52:23 UTC)